DAGSINS MEINING

Altjóða friðarherlið til ísrael

Sorgarleikurin í Ísrael/Palestina tykist ongan enda at fáa. Palestinsku sjálvmorðsatsóknirnar halda fram, hóast ísraelski herurin er settur at steðga teimum og fyri at finna allar palestinar, ið kunnu hugsast at standa aftan fyri atsóknirnar. Báðir partar geva hvørjum øðrum skylduna. Ísraelar siga, at teir vilja ikki tosa um frið fyrr enn Arafat steðgar sjálvmorðsatsóknunum. Palestinsku leiðararnir siga, at teir hava ikki tamarhald á hesum atsóknum. Um somu tíð sum hetta hendir stendur allur heimurin og hyggur at og kann einki gera. USA, ið stuðlar Ísrael, hevur higartil ikki viljað lagt veruligt trýst á ísraelsku stjórnina.

Hjá okkum, sum fylgja gongdini í fjølmiðlunum, er ringt at gera sær eina niðurstøðu, tí støðan er so ørkymlandi. Ikki meira enn hava týðandi leiðarar úr øðrum londum sett seg til samráðingarborðið fyri at finna eina loysn, so brestir tann eina sjálvmorðsbumban fyri og onnur eftir, og ísraelskir stríðsvagnar rulla inn aftur í palestinskar býir.

Í gjár hittust fleiri altjóða leiðarar og heittu teir á partarnar at gevast. Hetta hava vit hoyrt aftur og aftur. Men kortini bara versnar støðan. Spurningurin er so, hvør skal taka ítøkilig stig til at fáa enda á stríðnum! Tað má vera altjóða samfelagið, og er tað átaluvert, at USA sum stuðul hjá Ísrael ikki hevur gjørt meira fyri at finna eina loysn.

Eftir okkara tykki og her taka vit fult undir við forkvinnuni í Føroya deildini av Amnesty í SVF, so má Ísrael tvingast til at góðtaka eina altjóða friðarherdeild. Hon er einasti útvegur, nú tá partarnir ikki vilja geva seg ein tumma. Ein altjóða friðarherdeild kann so eisini vera júst tað, ið skal til fyri at fáa palestinar at gevast við sjálvmorðsatsóknunum. Nú teir kenna seg so einsamallar og ongan góðan hava er tað bara eitt slíkt stig, sum kann fáa teir at sissast og steðga hesum ræðuligu atsóknum. Men tá má altjóða samfelagið eisini krevja av Sharon og ísraelum, at teir vilja tosa um rótina til alt ilt, og hon er hertøkan av palestinskum øki og framhaldandi búsetingarnar. Talan er um eina politiska kreppu, ið má loysast politiskt. Ísrael má til at vísa vilja til at ganga undir eitt nú samtyktirnar hjá ST um at steðga búsetingum og lata palestinum hersett øki aftur. Hetta er kjarnin í stríðnum, og soleingi Ísrael ikki vil tosa um hetta, soleingi verður ikki friður.

At Sharon situr við valdinum ger tað ómøguligt at koma víðari, tí hann hevur meira enn nakar viljað hildið fram við absolutt spreingifulla búsetingarpolitikkinum. So maðurin, ið eigur sín stóra part av ábyrgdini fyri tí støðu vit hava, eitur Sharon. Harfyri verður ikki sagt, at Arafat og hansara menn ikki eisini hava stóra ábyrgd. Tað hava teir. Men maðurin, sum situr við lyklinum til frið eitur Sharon, og tí má umheimurin nú krevja av honum, at hann ger eftir samtyktum ST og virðir rætt palestina. Við at seta inn altjóða friðarherlið verður trýst lagt á báðar partar. Tá má ein so bara biðja til, at tey, sum standa aftanfyri sjálvmorðsatsóknunum skilja, at hetta er seinasta útkall fyri eini loysn, sum eisini virðir og gagnar palestinum.

Sosialurin

VIÐMERKINGAR

Aftursvar til Høgna Hoydal

Ingeborg Vinther
Tórshavn, 10. apríl 2002

Í Sosialinum tann 23. mars leggur Høgni Hoydal, sum ikki einaferð, eftir undirritaðu við lygnum.

Merkiligt sum nøkur av valevnum Tjóðveldisfloksins hava tikið sær tiknir av formansfrágreiðing mínari á Aðalfundi FA´s tann 15. mars, okkurt av valevnunum fer so langt sum at skriva meg sum leigusveinur hjá Javnaðarflokkinum.

Men eitt kann eg siga tær Høgna og tínum Tjóðveldisvalevnum ið hava fingið so ilt av formansfrágreiðing mínari, at hon bleiv einmalt góðtikin á Aðalfundi FA´s - fekk fulla undirtøku frá fundinum.

Annars kann eg siga tær, at onki oyðileggjandi ella niðurbrótandi er har at hoyra og ongin olmussa úr Danmark er nevnd við einum orði - les rætt tá tú lesur.

Tað sum sagt verður, er bert sannleikin um hesu fyra árini tit hava siti í samgongu. Sosialu framstigini eru lítil og ongin, í hesu sokallaðu gulltíð, fyri tey fólk eg umboði og fyri okkara veiku og eldri, tað vita tit væl, men sannleikan tola tit ikki at hoyra.

So er tað nakar ið onki annað hevur uppá hjarta uttan at rópa bøøø, ja so er tað tú og tínir líkar.

Tað tú kastar eftir Javnaðarflokkinum og Sambandsflokkinum kunnu teir sjálvir svar tær aftur uppá uttan nakran trupulleika.

Tá tú sigur "Kom til arbeiðis" - ja, hvør heldur tú, er til arbeiðis og hevur verið tað ?? Tað eru nevnliga teir limir í øllum løntakarafeløgum ið hava bygt hetta landi upp úr kreppuni og skapt samfelagsvirðini og hava skapt eina útflutningsvinnu sum hevur givið so nógv av sær at peningur hevur streyma inn í landskassan seinastu fýra árini. Fiskimenn okkara hava ført fiskin til lands, alibrúkini hava eisini sín part av útflutningsvirðinum.

Hvørji eru hesu fólk ið hava skapt hesu virðir ? jú tað kann eg siga tær Høgni - gloym tað bara ikki - verkafólki í strevast bæði á sjógvi og landi, tey í oftast vera lítið vird og sum tit skjótir eru at leggja fleiri byrðar á.

"Land er bygt" sigur tú, ja Land okkara er bygt upp til eitt gott land, eisini undir heimastýrinum, vit hava ikki siti hendur í favn og grenja um at vit onki kunna gera tí vit hava heimastýrisilógina, tvørturímóti, tað vit hava megna er, at bygt eitt nútímans samfelag upp, áðrenn tú Høgni kom uppí politikk, tað er ikki hesu seinastu fýra árini henda samgongan hevur sitið at okkara samfelag er bygt upp. Men hesu seinastu fýra árini hava sligið øll met í ófriði og verkføllum á okkara arbeiðsmarknaði tað hava tit megna. Ósemja, verkfall og tað at fíggjarmálaráðharrin (sum tit eiga) hevur nýtt fútarættin móti fakfeløgunum byggir onki samfelag upp. Og tit hava ongar skreytir at rósa tykkum á sosialasektorinum, har liggur nógv á láni.

Men eitt hava tit megna og tað er at tryggja tykkum sjálvum í høvd og reyv, so hvat annað hendir í samfelagnum við restini av fólkin liggur sektir á, samgongan hevur syrgt fyri at teir hava sítt uppá tað turra - soleiðis liggur landi, Høgni Hoydal.

Men eg ætli mær, so leingi eg umboði okkara verkafólk at stíðast fyri tey og teirra rættindi.

Ársins Songrødd 2002

TÍÐINDASKRIV

13.apríl verður fjórða innleiðandi umfar í kappingini um ársins songrødd 2002".

Hesa fer er tað eysturoyingarnir sum skulu á pallin, fyri at finna út av, hvør skal umboða eystuoy 29.juni. í Badmintonhøllini í Havn. Tiltakið veður í høllini á kambsdali leygarhvøldið tann 13.apríl kl. 23.30. Kostnaður kr. 120,- pr. atgongumerki. Tað er ikki loyvt at hava Glasfløskur inn við sær í høllini.

10 luttøkur verða, og í mun til hini umførini sum hava verið, eru fleiri mannfólk við hesu fer. Sum skilst hava fleiri eisini dansarar og/ella kór við sær á pallin maðan sungið verður. Tiltakið er stulað av FØROYA BANKA, FØROYA BJÓR og CASABLANCA RISTURANTE. Tey ið luttaka í kappingini um Ársins Songrødd 2002, hava 11 løg at velja millum. Tað er ókeypis at luttaka í ár, men boðað verður frá at einki pláss er eftir.

Luttakararnir á Kambsdali eru:
Halgerð M. Højgaard
Tanja Sleire
Olivia Mikkelsen
Guðrun Òlavsdóttir
Evi Jacobsen
Barbara Djurhuus
Sjúrður Levi Høgnessen
Andrias Højgaard
Òlavur Larsen
Sandy í Lambanum/Jens
Kartin Rasmussen

Restandi umfør:
Høllin á Kambsdali,
13 apríl
Badmintonhøllin í Havn,
27.apríl
Ítróttarhøllin í Vestmanna,
11.mai
FINALAN:
Badmintonhøllin, Havn
29. juni

Sosialurin

Sosialurin
Stovnaður: 1927
Ábyrgdarblaðstjóri:
Jan Müller jan@sosialurin.fo
Blaðstjóri:
Eirikur Lindenskov eirikur@sosialurin.fo
Tíðindaleiðari:
Jústinus Eidesgaard justinus@sosialurin.fo
Marknaðardeild: lysing@sosialurin.fo
Jonhard Hammer jonhard@sosialurin.fo
Finnbjørg Nattestad finnbjorg@sosialurin.fo
Anja Weihe anja@sosialurin.fo
Blaðfólk:
Áki Bertholdsen aki@sosialurin.fo
Eyðun Klakstein eydun@sosialurin.fo
Edvard Joensen edvard@sosialurin.fo
Turið Kjølbro turid@sosialurin.fo
Stefan í Skorini stefan@sosialurin.fo
Heri á Rógvi heri@sosialurin.fo

Ítróttur:
Jákup Mørk jakup@sosialurin.fo
Myndamenn:
Jens Kristian Vang jensk@sosialurin.fo
Álvur Haraldsen alvur@sosialurin.fo
Sosialurin í Norðoyggjum:
Postmoga 231
Nólsoyar Pálsgøta 1
700 Klaksvík
tel. 458686 fax 458687
e-post: klaksvik@sosialurin.fo
Uppseting/prent:
Uppseting: Hestprent
Prent: Prentmiðstøðin
Útgevari:
Sp/f Sosialurin

Avgreiðsla:
Mán.-frí. 8-16
Argjavegur 26,
Tel. 311820, Fax 314720
Postadressa:
Postboks 76, 110 Tórshavn
E-mail:
post@sosialurin.fo
lysing@sosialurin.fo
lysingartorg@sosialurin.fo

Blaðið verður prentað mánadag-fríggjadag klokkan 14[00]

Lýsingar

Freistir:	Tekstlýsingar	Størri lýsingar	Lýsingartorgið	Heilsanir
Týsdagsblaðið	Mán.kl. 10	Frí. kl. 15	Frí. kl. 12	Frí. kl. 12
Mikudagsblaðið	Týs. kl. 10	Mán. kl. 15	Mán. kl. 12	Mán. kl. 12
Hósdagsblaðið	Mik. kl. 10	Týs. kl. 15	Týs. kl. 12	Týs. kl. 12
Fríggjadagsblaðið	Hós. kl. 10	Mik. kl. 15	Mik. kl. 12	Mik. kl. 12
Leygardagsblaðið	Frí. kl. 10	Hós. kl. 15	Hós. kl. 12	Hós. kl. 12

Størri lýsingar, sum nógv arbeiði stendst av, mugu vera inni í góðari tíð og áðrenn ásettu freistir.
Framihjápláss má umbiðjast í góðari tíð.

Stødd:
Ein heil síða í Sosialinum er 254 mm breið og 346 mm í hædd. Breiddin á einum teigi er 39mm og rúmið millum teigarnar er 4mm.

Innsent tilfar
Fult navn skal vera undir innsendum tilfari. Innsendar greinar, har blaðleiðslan ikki er kunnað um bústað og telefonnummar, verða ikki settar í blaðið.

VIÐMERKINGAR

Eitt ódámligt ferðatilboð

Minnast týska atsókn ímóti føroyskum sjómonnum!!!

Jóhann Mortensen
tíðindamaður

Hugflogið hevur einki mark hjá summum. Sá um dagarnar eina lýsing í bløðunum frá Smyril Line. Ferðafelagið hjá flest øllum føroyingum skipar í næstum fyri eini ferð til Týsklands fyri at minnast, at tað eru 62 ár síðani, at ein týskur kavbátur torpederaði sluppina Union Jack.

Hugsið tykkum - at skipa fyri eini ferð til Týsklands fyri at minnast,
at eitt ávíst áramál er liðið, síðani ein týskur kavbátur søkti eitt føroyskt fiskiskip!

Minnist meg rætt, gav týski kavbátaskiparin manningini á Union Jack lov at fara í batin. Manningin vann upp land, so henda atsóknin kravdi ikki mannalív.

Afturímóti kravdu onnur álop og aðrar atsóknir mannalív. Lutfalsliga misti eingin tjóð so nógv fólk á sjónum sum føroyska tjóðin.

Nógvar konur mistu mann í bestu árum. Mong børn mistu pápan. Næstan hvør bygd kendi sviðan, tá hesir havsins synir settu lív í váða. Summir settu lív í váða fyri at vinna til lívsins uppihald. Aðrir fyri at geva sítt íkast í stríðnum ímóti nasistiska og fasistiska einaræðinum.

Summir hóraðu undan týskum álopunum. Særdir ella ikki - tað merkti teir likamliga og sálarliga restina av lívinum. Nøkur av okkum hava upplivað hetta - tá torpedobresturin vitjaði aftur, mong ár seinri, pína og minni frá hesum helviti, brestum og bløði, og sundurskotnum likamslutum. Vit hava torført at skilja, at nakar kann vera so lítið at sær komin at skipa fyri ein ferð til Týsklands at minnast eina atsókn móti føroyskum skipi og føroyingum!

Veit ikki, um nakar av manningini á kavbátinum, sum søkti Union Jack, er á lívi.

- Men er ætlanin at takka fyri, at teir góvu manningini ein møguleika at sleppa í bátin? Teir fingu jú ikki annað enn ein møguleika. Tað var á opnum havi. Eitt undur, at teir komu livandi frá hendingini.

- Ella er ætlanin at fara á kirkjugarðar at seta blómutyssi fyri at minnast hesar kappar í týska flotanum? Men kanska hevur henda manningin onnur mannalív á samvitsku síni, og hvat siga tey, sum kanska mistu mann ella pápa, til hesa minnisferð føroyinga, um tey frætta um hana?

Skal ikki spæla við fleiri tankar. Vit skulu heldur ikki bera agg til týskarar ella Týskland. Tað eru skjótt tvey mannaminni, síðani hetta hendi, og týska tjóðin í dag kann ikki taka ábyrgdina av ógerðunum tá. Men vit skulu ikki gloyma tað sum hendi, og vera á varðhaldi, tí vit síggja nasistiska vandan lúra.

Men, at selja eina ferð til Týsklands við brúka eina atsókn ímóti føroyskum skipi og sjómonnum sum agn er so ódámligt og so langt úti í mínum hugaheimi, at tað verður hervið átalað. Eg skilji bara ikki, at Smyril Line leggur navn til eitt so ódámligt ferðatilboð.

Jú, víst tori eg at svara

Lisbeth L. Petersen
Sambandsflokkurin

Hvørjum skuldi eg verið bangin fyri, Finnur Helmsdal? Tjóðveldisflokkinum ? og hví skuldi eg verið bangin?

Finnur Helmsdal setur mær í eini blaðgrein nakrar spurningar, tí hann kennir seg stoyttan av tí eg havi sagt alment.

Tað sum eg havi sagt standi eg við, men ikki tað, sum Finnur endurgevur meg fyri, og sum eg ikki havi sagt, m.a. at tað er bæði synd og skomm at leggja pening til síðis. Vanliga er tað ikki nakar ósiður at brúka minni enn tú forvinnur og at leggja til síðis til verri tíðir. Eg loyvi mær tó at havast at raðfestingum hjá sitandi samgongu, ið reypar av hava sett pening í landsbankan, meðan stór mál enn liggja á láni og bíða eftir eini loysn.

- Sitandi samgonga hevur raðfest fullveldið ovast.

Tað høvdu vit ikki gjørt !

- Sitandi samgonga reypar av at hava sett eina rúgvu av tiltøkum í verk . Rokningina lata teir yvir til komandi samgongu at gjalda.
- Sitandi sangonga hevur skert ríkisveitingina munandi.

Sjálvir syrgdu teir fyri at hækka veitingina í teirra egna skeiði.

Er tað nakað at reypa av ?

At reypa av at nógv er hent á almanna og heilsuøkinum og stór sosial framstig eru gjørd hetta valskeið, meðan veruleikin er, at t.d. fleiri deildir á okkara sjúkrahúsum eru stongdar ein part av árinum og ikki bert um høgtíðirnar, tí peningur ikki er til avloysarar og lønir, er tað nakað at reypa av?

Skal hetta vera útgangsstøðið fyri okkara almanna og heilsupolitikki í framtíðini ?

Finnur luttók sjálvur á fundi saman við øðrum floksumboðum seinasta leygardag á Landssjúkrahúsinum um viðgerð av sálarsjúkum og raðfestingar á tí økinum. Var har so nógv at reypa av hjá politikarum ?

At peningur ikki altíð er tøkur til at røkja tær uppgávur, sum eitt framkomið vælferðarsamfelag krevur, vita vit øll, men tá tú samstundis reypar av, hvussu væl stendur til og skerjir tær fíggjarligu møguleikar, sum vit hava havt higartil, uttan at seta nakað annað í staðin, tí nú er alt so gott og nú gongur rætta vegin og stýrt hevur verið so væl, Finnur, so fær tú ikki undirtøku frá Sambandsflokkinum.

Vit vilja rætta tað upp sum í minsta lagi krevur at vera rættað upp á tað støði, sum var áðrenn kreppan legði sínar forðingar á vegin, og vit raðfesta vælferðina framum fullveldi.

At tit raðfesta skipaða dagføring á nógvum økjum, sum tú sigur, fyri at útbyggja samfelagið,og hava samtykt stórar ætlanir, er heldur onki at reypa av, tí tit hava ikki goldið fyri tað; tann spurningin skal komandi samgonga og føroyska skattgjaldarin loysa.

Tit hava onga trygd fyri fiskanøgdum ella fiskaprísum komandi tíðina, tað hevur ongin okkara, men tit postulera, at nú er alt gott, so nú skal loysast, og so skerja tit inntøkumøguleikar og sleppa rættindum, sum annars vit hava í einum felagsskapi.

Tí taka vit ikki undir við.

Nei, Finnur Helmsdal, eg loyvi mær at havast at tí, eg vil, og eg tori eisini at svara tær, hvat tú so enn leggur í orðingina "at tora".

Rættleiðing frá Starvsmannafelagnum

Gunnleivur Dalsgarð
formaður
Starvsmannafelagsins

Í Dimmalætting 6. mars og í Sosialinum 9.mars, dragað ávikavist Heini Holm, Kvívík og Hans Pauli Strøm, Vestmanna, Starvsmannafelagið og undirritaða inn í partapolitiska stríðið, sum nú fer fram.

Vit vilja gera púra greitt, at Starvsmannafelagið, er

Heiðurligheit og reiðiligheit, og ikki privat kommunisma

Edva Jacobsen
Fuglafjørður,
valevni Sambandsfloksins í Eysturoy

Sambandsflokkurin ynskir, at vit skulu liva í einum rættarsamfelag, har heiðurligheit, reiðiligheit, varsemi og sparsemi verður sett í hásæti.

Vit minnast øll áttati árini, sum vóru merkt av sviki og bedragarí, har lógloysi valdaði, og tað førdi okkum í eina vanlukkuliga støðu. 15% av føroyingum fóru av landinum, arbeiðsloysi var 25%, og tað valdaði stórt vónloysi í landinum. Ein høvuðsorsøk til hetta var, at politikararnir ikki virdu landsins lógir, men skaltaðu og valkaðu við landskassanum akkúrát sum teimum lísti.

Beint áðrenn tingið fór heim í ár samtyktu teir útreiðslur fyri 325 mill. krónur.

Studningsbarónarnir í fólkaflokkinum frá áttatiárunum og avleyggjarnir av hesum eru nú aftur við at gera um seg í samband við hertøkuna av framtaksgrunninum.

Vit í sambandsflokkinum vilja arbeiða fyri, at vit ikki koma aftur í tað støðu sum í áttati árunum.

Tað skulu vera vatntøtt skottir ímillum landskassan og ognir landskassans (ma. framtaksgrunnin) og privat kommunismu.

Vit ynskja at í okkara landi skal valda heiðurligheit og reiðiligheit.

Nýggjur barnapolitikkur

Elin Lindenskov
Valevni
Javnaðarfloksins

Javnaðarflokkurin vil virka fyri, at barnsburðarfarloyvið verður longt upp í eitt ár. Pápin skal hava ávísan part av tíðini. Vit vilja arbeiða fyri, at øll børn fáa mennandi stovnspláss í øllum kommunum. Vit vilja virka fyri, at fleiri pedagogar verða útbúnir. Tað skal verða ein sjálvfylgja, at útbúnir pedagogar eru um børnini og teirra mennandi avbjóðingar í barnagørðum og vøggustovum. Sýstkinaavsláttur skal veitast familjum við fleiri børnum. Vit vilja betra um umstøðurnar hjá barnafamiljum at vera virknar á arbeiðsmarknaðinum. Farloyvisskipan skal setast í verk, so foreldur í avmarkaðum tíðarskeiði kunnu fara úr arbeiði ella niður í arbeiðstíð við lutvísum endurgjaldi.

Vilt tú hava ein nýggjan barnapolitikk, so vel Javnaðarflokkin og seta X við lista C.
www.lindenskov.com

og vónandi altíð fer at vera óheft av partapolitiska vígvøllinum og vilja vit staðiliga frábiðja okkum at verða misnýtt undir valstríðnum. Okkara stríð er ikki tengt at, hvør situr við politiska valdinum, men vil allatíðina vera eitt stríð, at vinna limum okkara bestu sømdir.